

geval is het de zedelijke plicht van den aanvalser of beschuldiger, één van twee te doen: aantoonen, dat het geboden verweer geen steek houdt en onjuist is, of zijne beschuldigingen laten vallen. Weigering echter, ook na aandrang, om ook maar één van beide te doen, is geen betoon van moed en kracht, maar integendeel veeleer openbaring van gemis aan rechten zin en ernst en moed om zijnen eenvoudigen plicht te doen. En zich beroemen op die weigering is een zich beroemen in hetgeen niet tot eere strekt. Had hij één van beide gedaan, mogelijk, zoo niet waarschijnlijk, stond het er met de polemiek en de verhoudingen in onze kerken thans wat beter voor.

S. GREIDANUS.

De Groote Catechismus van Zacharias Ursinus. (XX.)

202. Wat gebiedt het?

Dat alle menschen, hetzij in den ongehuwden staat, hetzij, die hiertoe geschikt zijn, in het huwelijk, de kuisheid en de zedigheid zullen in acht nemen, niet slechts uitwendig, ten aanzien van het lichaam, maar ook ten aanzien van hun gesprekken, hun gebaren en hun ziel en hart; kortom die ingetogenheid en zelf-beheersching, zonder welke de kuisheid niet bewaard kan worden.

203. Wat is het achtste gebod?

Gij zult niet stelen.

204. Wat wordt hierdoor verboden?

Dat wij het goed van anderen, noch door geweld, noch door list, naar ons toe zullen halen; en dat wij noch op eenigerlei wijze zullen trachten, noch zullen begeeren, ons, ten nadeele van anderen, te verrijken; en dat wij ook ons vermogen (onze geldmiddelen) niet roekeloos zullen verkwallen.

205. Wat daarentegen geboden?

Dat wij ons zullen inspannen om ieders bezittingen te beschermen; en dat wij naar de mate van ons vermogen in den nood van onze naasten zullen te hulp schieten.

206. Wat is het negende gebod?

Gij zult geen valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.

207. Wat seerd door dit gebod verboden?

Niet slechts, dat wij in het gericht niemand door meened zullen ten val brengen, maar ook 't verkleinen van iemands verdiensten, laster, kwaadspreken, boose achterdocht; en eindelijk babbelzucht, pluimstrijkerij en leugens van alle soort.

208. Wat wordt hier daarentegen van ons gevorderd?

Dat wij ons zullen toelagen op waarheid en standvastigheid in de rechtspraak, in verdragen en in onze gesprekken; dat wij van anderen, zooveel dit kan, 't goede zullen gevoelen en spreken, en hun eer en goeden naam zullen voorstaan.

209. Wat is het tiende gebod?

Gij zult niet begeeren uws naasten huis; gij zult niet begeeren uws naasten vrouw, noch zijn dienst knecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets dat uws naasten is.

210. Wat wordt in dit gebod geleerd?

Het voegt een verklaring toe aan de andere geboden, n.l. dat wij zelfs niet een gedachte of neiging tegen Gods Wet onze zielen en harten moeten opwekken; maar dat wij zullen branden van een voortdurende en volmaakte haat tegen alle zonde en van liefde tot de gerechtigheid.

211. Kan iemand de gehoorzaamheid, die in deze geboden geëischt wordt, in dit leven volmaakt bewijzen?

Niemand, zelfs de allerheiligste niet, Christus alleen uitgezonderd. Want wij dragen allen gedurende heel dit leven de overblijfselen der zonde met ons om, en hebben nauwelijks een zwak beginsel van die gehoorzaamheid, die de Wet Gods vordert.

R.

G. B.

HET BOEK VAN DE WEEK

Verbondsgeschiedenis

door Ds S. G. de Graaf.

In „De Reformatie“ van 20 Aug. 1937 gaf ik, bij het verschijnen van het eerste deel, waarin het Oude Testament behandeld wordt, een korte bespreking van bovengenoemd werk.

Nu met de verschijning van deel II, behandelend het Nieuwe Testament, het werk compleet is, lijkt het me niet ongewenscht nog even op dit belangrijke werk terug te komen.

Want, al was een bespreking van deel I gerechtvaardigd, omdat het typische van dit werk vooral in het Oude Testament uitkomt, toch moeten we het als één geheel hlijven zien, omdat de lijn, in het eerste deel getrokken, voortgezet wordt in het tweede deel.

Ik wil nog eens met nadruk vaststellen, dat we hier te doen hebben met een werk van buitengewone betekenis, in verband met het vertellen van de Bijbelsche geschiedenis. Er is in de laatste jaren van verschillende zijden bezwaar gemaakt tegen het spreken over Bijbelsche geschiedenis.

Men vond, dat op deze manier niet voldoende uitkwam het karakter, van datgene, wat ons in die verhalen wordt medegedeeld.

Het gaat om Gods Verbond, om de Openbaring Gods, in de Schrift. Vandaar dat men liever wil spreken van Verbondsgeschiedenis of zooals Prof.

Noordzij eenige jaren geleden voorstelde in „De Gereformeerde School“, Geschiedenis der Godsopenbaring. (Zie ook het gedeeltelijk pas verschenen werk van Dr F. L. Bakker en Dr J. H. Bavink.) Er is n.l. een groot gevaar, dat men bij het vertellen te veel de personen naar voren laat komen en te weinig let op wat God ons daarin te zeggen heeft.

Ik wees daar vroeger reeds op.

Ds de Graaf heeft ons nu met zijn boek een dienst gedaan, door een handleiding te geven, waarin dit gevaar ten eenenmale verdwenen is. Hier hebben we van de eerste tot de laatste bladzijde Verbondsgeschiedenis.

Voor wat het Oude Testament betreft, moge ik verwijzen naar „De Reformatie“ van 20 Augustus 1937. Wat het Nieuwe Testament betreft het volgende:

Ds de Graaf begint al onmiddellijk met het verband tusschen deel I en deel II aan te geven, als hij op blz. 1 begint:

„Het N.T. is evenzeer als het O.T. het boek des Verbonds. Wel wordt daarin het woord „verbond“ minder dikwijls gebruikt, de verbondsverhouding gaat echter door.“

Dit tweede deel is, evenals het eerste, verdeeld in verschillende deelen, die elk een apart geheel vormen.

Het Evangelie van Mattheus b.v. is verdeeld in vier deelen:

1. Zijn komst in de wereld.
2. Het Koninkrijk.
3. Koning en volk.
4. De weg naar de macht.

Elk van deze deelen bevat dan weer een aantal schetsen.

Het kenmerkende hiervan is, dat, na enkele opmerkingen, telkens eerst de hoofdgedachte van de schets wordt gegeven, die dan in een aantal punten wordt uitgewerkt. Om één voorbeeld te noemen: Schets 21. De Gevloekte.

Hoofdgedachte: De Christus is van God gevloekt, opdat Hij ons Gods zegen zou verwerven:

1. Een uitgestootene.
2. Aan het kruis verhoogd.
3. Indien Gij Gods Zoon zijt.
4. Duisternis bedekt Hem.
5. Zijn sterven onder den vloek.

Dit heeft al dadelijk dit vóór, dat de betekenis van elk onderdeel goed tot zijn recht komt, terwijl de behandeling zeer overzichtelijk is.

Ik heb met dit boek reeds lang gewerkt en het voldoet mij uitstekend.

Ds de Graaf behandelt de vier Evangelien afzonderlijk. „Van iedere poging om een Evangelien-harmonie te geven is hier afgezien.“

Hij doet dit, om het karakter van elk Evangelie niet verloren te laten gaan.

Immers, Mattheus schrijft voor de Joden, Marcus voor de Romeinsche wereld, Lucas beschrijft de liefde en barmhartigheid Gods in den Christus voor het menschenleven, terwijl Johannes voor de geloovigen schrijft.

Nu is daar inderdaad veel voor te zeggen, alleen heb ik een bezwaar wat betreft de „lijdensstof“.

Deze toch vormt één geheel en wordt dan ook, in ieder geval op de dagschool, als één geheel verteld.

En nu is het in de bestaande handleidingen een bezwaar, dat men nu eens uit Mattheus, dan weer uit Lucas of één van de andere Evangelien vertelt.

Vele onderwijzers met mij, gebruiken dan ook het bekende boekje „Jezus van Nazareth“ van Ds Alex. Westphal, dat een harmonie der vier Evangelien geeft en m.i. in den lijdensstijd veel gemak geeft.

Overigens kan ik voor 't standpunt van Ds de Graaf veel voelen.

Een enkele opmerking nog over de slotopmerkingen aan het eind van deel II. Deze slotopmerkingen vormen een inleiding op het rooster voor de verschillende onderwerpen.

Dit Rooster is speciaal met het oog op de Evangelisatie-samenkomsten gegeven. Voor de Zondagsscholen geeft Jachin haar rooster uit¹⁾ en voor de dagscholen is het uiteraard niet gemakkelijk een rooster samen te stellen. Aan de mogelijkheid om een rooster voor de dagscholen te geven, wil ik wel eens denken.

De opmerkingen, die Ds de Graaf maakt spreken voor zichzelf, alleen zou ik wel willen onderstrepen zijn opmerking over de moeilijkheid om stof te kiezen voor den tijd tusschen Paschen en Pinksteren. Ik geloof, dat Ds de Graaf volkomen gelijk heeft, als hij zegt, dat die moeilijkheid voor de dagschool onoplosbaar is, terwijl ik er bij zou willen voegen, dat het ook moeilijk zal zijn om voldoende stof te vinden voor de periode tusschen Kerstmis en Paschen, vooral omdat het Paascheest niet altijd op denzelfden datum wordt gevierd.

Nog breder op dit werk in te gaan lijkt me niet noodig.

Dit is genoeg om ons te doen zien, dat we

¹⁾ Intusschen is bij den uitgever van het Evangelisatie-maandblad „Ons Blad“, Joh. Vlaanderen Oldenzeel, een rooster voor de Zondagsscholen verschenen, dat geheel op dit werk van Ds de Graaf gebaseerd is.

hier een boek hebben, dat in de eerste plaats ons eigen inzicht in de te vertellen stof verdiept. Dit toch is van primair belang. En dit toch is ook de bedoeling van den Schrijver, niet om schetsen te geven „voor het gebruik gereed“.

Een collega, die het boek op een M.U.L.O.-school gebruikt had, vertelde me zijn ervaring en zei o.a., dat hij na een jaar gebruik, teleurgesteld was over de resultaten.

Nu ligt hier inderdaad een moeilijkheid, vooral, wat de afvraagbaarheid van deze stof betreft. Als het voor den onderwijzer al moeilijk is, zich deze stof eigen te maken, hoe moeilijk moet het dan niet zijn voor de leerlingen. Daarom moet men ook geen al te hooge verwachtingen koesteren bij eventueel repetitiewerk.

‘Zal al heel moeilijk zijn, een aantal vragen op te stellen, die door de leerlingen zullen kunnen worden beantwoord.

En dan, dit werk moet groeien. Wij moeten erin groeien en onze leerlingen, en dat gaat nu eenmaal niet in één jaar.

Laat men daarom niet te spoedig teleurgesteld zijn. Want van grooter belang dan de vraag, of ze een goede repetitie gemaakt hebben, is deze: Geven wij onze leerlingen, door op deze wijze de stof te behandelen, iets mee voor hart en leven.

Daar komt het op aan.

En wat het moeilijk zich eigen maken van de stof betreft, moeten we er ook wat voor over hebben, om dit boek ernstig te bestudeeren. Er zit een schat van gegevens en gedachten in, die voor het eigen geestelijk leven van groot belang zijn.

Moge het daarom rijk gezegd worden.

J. M. J. BRANTS.

GEESTELIJKE ADVIEZEN

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Lot en Cineac.

Het blijft voor velen altijd nog een vraag, in hoeverre men aan het lot een plaats in zijn leven mag geven.

Een paar weken geleden is over dit onderwerp nog eens weer gehandeld in De Heraut.

De schrijver van het desbetreffende artikel, Prof. Kuyper, meent dat een liefdadigheidsloterij zou zijn toe te staan, al acht hij deze wijze van liefdadigheid oefenen dan ook niet de beste.

Nu geloof ik voor mij, dat wij toch dien kant niet uit moeten koersen; of liever, want wij bewegen ons al lang in die richting, dat wij daarvan terug moeten.

Ik kan niet inzien, dat er voor het geoorloofd achten van „liefdadigheidsloterij“ een goede grond is aan te voeren.

Loten is bidden.

Wie op een of andere manier het lot werpt, zegt daarmee: „Heere, wij kunnen er niet uit komen; en nu leggen wij het in Uw hand; Heere, geef Gij nu de uitkomst, die Gij weet goed te zijn.“

Dat mag in omstandigheden, waarbij men zelf, om heilige redenen, de beslissing niet op zich durft te nemen.

Bijvoorbeeld: de zitplaatsen in de kerk moeten worden toegewezen. Hoe zal men dat doen? Welke methode men ook toepast, altijd loopt men gevaar, dat men onrechtvaardigheden pleegt of dat men in de gemeente althans dien indruk krijgt. Hoe licht kan er op die wijze schade worden berokkend aan den welstand der kerk.

Om dat te voorkomen mag men rustig tot den Heere gaan en zeggen: „Heere, zeg Gij het nu maar hoe het zijn moet, opdat Uw gemeente geen schade lijde“.

Iets dergelijks heeft men bij de aanwijzing van ambtsdragers, wanneer bij een verkiezing de stemmen staken.

Zeker, dan kan men de methode volgen dat men den oudsten der broeders, over wie men stemde, gekozen acht.

Maar, dat heeft zijn bezwaren. In het feit, dat iemand de oudste is, ligt nog lang niet altijd de waarborg, dat hij ook de meest geschikte is.

Het kan evengoed andersom zijn.

Een dergelijke wijze van doen heeft toch altijd een zekere willekeur aan zich.

Zonder eenigen twijfel mag men daarom in zoo'n geval van het lot gebruik maken en zeggen: „Heere, wij kunnen er niet uitkomen, zeg Gij nu maar hoe het wezen moet“.

Maar iets dergelijks heeft men bij een weldadigheidsloterij niet.

De vormen, die deze loterijen aannemen, kunnen zeer verschillend zijn.

Men laat raden naar den naam van een pop; of naar het aantal erwten in een stopflesch.

Ook richt men soms een formeel loterij in, waarbij de prijs is één of ander voorwerp, dat voor dit doel is beschikbaar gesteld.

Kan men nu in zulke gevallen ook maar van eenige noodzaak spreken?

In 'tallerma
De menscl
te mogen ra
dat dubbelte
De menscl
koopen, wa
spel b.v., z
kunnen geve
afslag kunne
Voert mer
men die rad
er lang niet
daarmee zul
Dan blijkt
kracht wor
heid te o
winnen, of
aan elke o
Zoo word
zucht, een
Heeren.
Het feit,
ten nutte v
zaak heelen
Het doel.
Wij moeth
door gebrul
in het mem
rijk zoekt t
Gods volk
in strijd is
zou moeten
dragen in d
Niet win
feitelijk toe
zienigheid,
Gods Konir
inzicht in
Deze bein
daardoor n
groot. Wij
uit het gele
van ons vi
voelen, dat
geen plaats

Een twe
Prof. Kuy
een inricht
land wordt
heid word
dag zich t
Is er be
zoeken?
Ik stem
van zulk
kan worde
Waarom
foto te zic
geoorloofd
Ik zal
rasters, d
inrichting
voorzichtig
Nee, il
van het „s
waar men
worden o
Op die v
houding.
Wij mo
Heeren, o
Met bet
eldus. Zal
gebeuren
waardoor
doet kom
Ongetw
gebeuren
naar wor
worden z
Maar w
„Cineac“
gen, waar
met Gods
De „Ci
en om op
aan de s
sausje m
het hooft
keerd te
te zetten
met Gods
Vraag
in die „
Dan zou
Maar
Ik, va
„Cineac“
gevoed
een God
wereld?
Helpt
levensho
stige tijd
Of is l
rechte h
De „Ci
het wer